

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

F. Ioannis Andreae Coppensteinii, Ordinis Prædicatorum Theologi & Parochi Heidelbergæ Castigatio Apologiæ Calvino-Catecheticæ

Coppenstein, Johann Andreas

Moguntiaë, 1626

Ad Qvæst. XXXV. Quid credis cum dicis, Conceptus est de Sp. Sancto,
natus ex Maria Virgine?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35247

Definitio peccati illa non est peccati venialis; sed cuiuscunque in genere: nam Peccatum dicitur analogicè de & Mortali, & Veniali, quod est venia dignum; idque ob imperfectionem vel Operis, vel Voluntatis; ac propriè opponitur Mortali.

Quos adducit Romano-catholicos testes; ij nil dicunt aliud, quam peccatum ven esse absolute ex natura sua peccatum; non tamen ideo mortale; neque etiam floccipendendum: eò quod multa venialia quadantenus quasi æquivalent mortali. Quo minus peccati ven. definitio rejicienda est, vt scepticè iubet Minister.

AD III. Specialem fidem de certitudine salutis in hac vita anathematizo, vt impiè præsumtuosam; & credo, quòd, Eccl. 9. *Nescit homo, vtrum amore an odio dignus sit.* Ac proinde tuum tibi recipe verbum: *Quæ igitur ista est Theologia Calviniana? Quæ tua impietas?*

AD QUÆST. XXXV.

Quid credis cum dicis, *Conceptus est de Sp. Sancto, natus ex Maria Virgine?*

I. An DEI Filius sit Patri Coequalis?

CALVINVS sæpè, pluresque Calvinistæ negant. Vide in *Luthero-calvinista meo par. 1. q. 9. & 12. In Antichristo par. 1. q. 5. In Genealogia par. 1. q. 5. & 6.*

MINISTER affirmat cum plerisque hodie Symylists; Suidet & Catechismum, etsi verbum *Coequalis* omiserit docere idem, cum dicit *verum & æternum DEVM Christum* Ideoque nil opus fuisse additiunculæ Parochiana vocis *coequalis Patri*. Proinde accusat *maleuolam, voluntariamq; Iesuitarum calumniam*, qui nos ait, Christi diuinitatem insinuari, & à Filio auferre Æqualitatem. &c. mentiantur. Cum Bellarminus fateatur nos Arium pro hæretico habere; nihilominus tamen Arianiismi reos faciat vnâ cum pluribus.

RESPONDEO. Et ipsi illi, quos in *Luthero-calvinista* locis citatis recito, *Luthero-calvini-*

anasserunt etiam Christum *verum æternumque DEVM esse*; negantque nihilominus, & Diuinitatem, & Æqualitatem naturæ, & Distinctionem Personarum. &c. Quare opus erat meâ additiunculâ *Coequalis Patri*.

Neque *maleuolam voluntariamq; Iesuitarum esse calumniam* in Calvinistas vllam, patet ipsidem locis citatis; sed Vestram infandam blasphemiam.

II. An B. MARIAM vouisse, & seruasse Perpetuam Virginitatem sit de Fide?

MOLINÆVS Calvinista in *Harmonia par. 3.* asserit: Christus natus ex Maria est cum Virginitatis iactura. Quæ alia blasphemia in Deiparam *Luthero-calviniani* vomant, vide in meo *Luthero-calv. parte 1. q. 37. & 38.*

CATECHESIS Calvinio-Heidelbergensis ait, *Virginis Mariae*: vocem *Perpetua* omittit: Parochus infertur.

MINISTER, hic Antidicomarita, distinguit: Consentimus cum Ecclesia Romana: 1. Quòd Maria verè fuerit Virgo, antè, in, post Partum. 2. Quòd hoc ipsum sit de fide Catholica, & articulus fidei fundamentalis: quo negato, etiam negetur ipse Christus: vt qui non fuisset verus ille Messias, de quo Isa 7. & Mat. 1. *Eccè VIRGO concipiet. &c.*

DISSENTIMVS in tribus: 1. Quòd Pontificii statuant, Virginem PERPETVAM mansisse, toto vitæ suæ in terrens tempore.

2. Quòd Vouerit perpetuam Virginitatem: dicens *Luc. 1. Quoniam virum non cognosco.* Bellarminus asserit, quòd nunquam habuit explicitum animum consummandi matrimonium. *Did. Stella* sic loquentem facit: *Si mea Virginitatis iacturam aliquam sum passura, & promissum votum violare; Nolo esse Mater. &c.*

3. quòd, quia dicimus Mariam pepetisse cum apertione vulvæ, Pontificij existiment nos dicere, Mariam amisisse Virginitatem carnis: quæ hæresis Iouiniani est.

I. DICIMVS ergo, sententiam de PERPETVA Virginitate non esse contra Scripturam; quin esse piam & PROBABLEM. Ac propterea & Nos damnamus Heluidium, qui pertinaciter asseruit, Mariam postea ex Iosepho plures liberos genuisse. &c. Negamus eam sententiam esse contra fidem, & hæreticam. Vel Pontificiam esse de fide, & ad salutem creditu necessariam. Nempe; Nec Mariam post partum Iosephum alium, ue virum cognouisse CERTO statuentes cum Heluidio: Nec Perpetuam Virginem permanuisse, tanquam de fide statuentes cum Pontificiis.

Suadet. Ita Caluinus in *Harm. in Mat. 1. 25.* & Pet. Martyr in Rom. 4. 2. Cur ergo Non statuamus, Sententiam Rom. Ecclesie esse de fide, ratio est duplex. 1. Quia, (vt Pontificii fatentur:) non continetur in Scriptura, conueniente omnia saluti necessaria. 2. Quia altera sententia non est contra fidem: fat enim est credere, Christum Natum ex Maria Virgine: tamen si postea plures liberos ex Iosepho, vel alio susceperit: sic Basilius *serm. de S. generatione Christi.*

3. Quia ex hoc, *Virum non cognosco*, non sequitur perpetuam Virginitatem vouisse. 1. Quia nulla tunc monasteria fuerunt; nec vllum prauum exemplum. 2. Quia non verisimile eam contraxisse matrimonium sub voto abstinentie; sed contrarium potius euincuntilla, Mat. 1. *Antequam conuenirent, inuenta est.* &c. ergo contraxerunt, vt conuenirent, Ideo & Ioseph eam duxit in domum suam, in qua & Christum concepit. 3. Quia non verisimile est Mariam vouisse post initum Matrimonium, idque non exemplo. Quare non Cognosco, id est, non cognoui: non, vt Pontificij volunt, non cognoscam ex voto; est interpretandum.

II. DE APERTIONE VULVA docebore, Patroche, &c. 1. Christus vere & proprie vuluam aperuit Matris sue, ipsa patefacti corpori lege. Ita Patres: vt Tertu &c. Idq; non solo apertionis effectui, quasi tam vere exister, ac si aperuisset, vt Iesuita volunt. 2. Dicere, quodammodo apertam fuisse, non est error, vel heresis. Vide Maldonatum & Iansen. 3. Apertio in Maria & aliis feminis differt in modo. i. in persona apertente; non re ipsa. Sic Orig. & Erasmus, contra Maldon. 4. Per apertionem non est corrupta corporis Virginitas; quia non à viro, sed à Christo facta est. Ita B. Renanus, Iansenius. Proinde euariat doctrina Romana ab sententia Patrum.

I. De perennitate Virginitatis Deiparæ?

RESPONDEO I. Vestrum cum Ecclesia Romana Consensum in duobus, amplector; etsi te ipsum, tuosque cum eo mallem: at Dissensum in tribus detestor.

Verum in Dissensu bis tute dissentis tibi. 1. Dum Damnas Heluidianam Sententiam, de amissa Virginitate POSTEA: & tamen Negas eam esse contra Fidem, aut Heresin.

Cur igitur, & vnde damnas? Cur? An ob Falsitatem? At contra quam hæc erit Veritatem? Scripturæ? Negas. Fidei? Consequenter negas. Nihil enim est Fidei, (iuxta Lutherocaluinianum axioma) quod Scripturæ non est.

Atqui est sententia de re sacra, de læsa Virgi-

nitate Deiparæ: cuius veritas item constare ex Doctrina sacra debet: Et hanc quauis in controuersia esse negatis aliam, nisi Verbum Scriptum. Quare, Vel ex hoc liquere oportet falsitatem damnabilem Heluidianam; Vel, si minus, malè eius asseri Damnabilitatem; peius verò Damnari; necesse est. Quid hic dices?

Nobis expedita & Responso est; Damnamdam esse sententiam Heluidianam: & Ratio: Quia heresis est contra S. Traditionem, S. Petrum, & Ecclesie testimoniis infallibilem.

2. Deinde sentis rectè; Fuit Virgo in partu, & POST partum: & hoc est de Fide: tibi; mox non rectè dissentis isto: POSTEA permansisse Virginitatem, non est de fide, nec heresis. At, inquam, Fuit POST partum Virgo; ergo aut POSTEA permansit; aut POST partum non fuit. Quia IN partu perstitit Deiparæ Virginitas illa: ite mque & POST partum, vt credis bene, à nullo læsa seu partu alio, seu genitore; ergo & POSTEA sic permansit illa: at quocunq; partu, aut viro altero. Nam POSTEA, est Post partum; & hoc post partum, est postea. Aut dic: à quo fuit post partum illa, lædine potuit; & non item postea? Quid hic dices?

Nobis expedita est eum responso: Post partum, hæc in re, est Postea; & contra: tum ratio: Quia sic Traditum est; nil queras vterà. Age: Quicquid in rebus sacris credendum asseritur CONTRA, vel, vt vultis, EXTRA S. Scripturam; idem militat proinde vtrumq; contra Fidem, & contra Scripturam; estque heresis. At Heluidiana sententia est talis: EXTRA Scripturam: vt nobis contentis: Ergo, per Vestrum Consequens, est & CONTRA Scripturam, Fid: mque vestram; quæ nil credere vult, nil debet, nisi in Scriptura contentum; vt ipse ais. Ergo eadem Heluidiana sententia est Heresis: quod tu negas. Confirmo: quia extra Scripturam est de re sacra; in qua definiuit Ecclesie Vniuersalis Consensus ex Traditione sacra non scripta. Qui autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus.

II. DOCEO. Quoniam te, Minister, repente Magister noster factus; sed à te ipso: (nox Antidicomaritanate hereticum fecit) Quoniam te, inquam tuismet verbis tibi reddis, neg, in Patri-

bus, neque in Theologis multum Bene esse versatum animaduerto; docebo te breuiter, quid in hac re Patres, & Theologi sentiant.

Heluidiana sententia contineri in Scriptura VIDETVR; & CONTINETVR quodam modo.

I. VIDETVR, apud D. Thomam in 3. p. q. 28. a. 3. ita contra Veritatem obiicientibus.

1. Dicitur Matt. 1. Antequam conuenerent, Maria & Ioseph, inuenta est in utero habens de Spiritu S. Non autem diceret, Antequam conueneret, nisi de conuenturis. Quia nemo dicit de Non pransuro, antequam pranderet. Ergo videtur quod B. Virgo quandoque conuenit carnali copula cum Ioseph: & non permansit Virgo post partum.

2. Dicitur ibidem: Ne timeas Mariam accipere conjugem tuam: coniugium autem consummatur per copulam carnalem: ergo hæc aliquando inter eos interuenerit.

3. Ibidem subditur: Et accepit Coniugem suam, & non cognoscebat eam, DONEC peperit filium suum primogenitum. DONEC constituit determinatum tempus significare, quo impleto fiat id, quod vsque ad illud tempus non fiebat. Verbum autem cognoscendi ibi ad coitum refertur: vt Gen. 4. Adam cognouit uxorem suam. Ergo.

4. Primogenitus non potest dici, nisi qui habeat fratres subsequentes: vt Rom. 8. Quos presciuit conformes fieri imaginis Filij eius; vt sit Ipse Primogenitus in multis fratribus: at Christus fuit Mariæ Primogenitus. Ergo.

5. Dicitur Ioan. 2. Post hoc descendit Capharnaum ipse, Christus, & Mater eius, & Fratres eius.

6. Dicitur Matt. 27. Erant ibi, iuxta crucem, mulieres, &c. inter quas erat M. Magd. & Maria Iacob & Ioseph mater; at hæc videtur esse etiam Mater Christi: Dicitur enim Ioan. 18. Stabat iuxta crucem IESV Maria Mater eius. Ecce quod VIDETVR esse in Scriptura pro Heluidio, contra te ac tuos.

II. Nunc quod CONTINETVR quodammodo, contra Heluidium, & Te, ac Tuos in Scriptura, discito. Ezech. 42. Porta hæc clausa erit, & NON APERIETVR, & VIR non transiet per eam; quoniam Dominus DEVS Israel ingressus est per eam.

Quod exponens Augustinus, serm. 14. de Nat. Dom. dicit: Quid est porta in Domo Domini clausa, nisi quod Maria SEMPER erit intacta? Et quid est; homo non transibit per eam, nisi quod Ioseph non cognoscebat eam? Et quid est: Dominus solus intrat, & egreditur per eam, nisi quod Spiritus S. impregnauit eam, & Angelorum Dominus nascetur per eam? Et quid est, Clausa erit in æternum; nisi quod Maria Virgo est ante partum, & Virgo in partu, & Virgo POST partum: Hæc D. Thomas. Qui istius Congruentias subiungit ibidem quaternas: quibus duas addit Toletus in Luca c. 1. Annotat. 96.

Ac adnotat idem ibid. in Annot. III. Hæc Ezechielis verba non possumus accommodare illi Templo materiali; nulla enim talis porta in eo erat, quæ Principi esset clausa. Necessè est igitur eam esse B. Virginem, per quam Christus ingressus est in hunc mundum. Quæ si verba consideres, erit dicta est CLAVSA: quia ante partum, in partu, & post partum Virgo permansit. Imò Causa affertur, quare post partum Virgo fuit: quia, inquit, Dominus ingressus est per eam. Non enim decebat hominem peccatorem per eam ingredi portam, per quam ingressus fuit Saluator hominum.

Ecce tibi Theologos, & cum hisce classem totam Theologorum quæ Scholasticorum, quæ Biblicorum, quæ Ecclesiasticorum siue Homilistarum: quos tu despicias tuo pro supercilio.

III. DISCE, quod & S. PATRES idem & sentiant, & scribant. S. Ambr. lib. de Institutione Virginum, cap. 7. & 12. & epist. 81. S. Hieron. in Commentariis illius loci. S. Chrysostomus homil. de Ioan. Baptista. S. Augustinus serm. 14. de Natu. Dom. Damascenus lib. 4. de fide, cap. 15. Amphiloctus Iconij Episcopus homil. de purificatione: qui Patres sæcæ scribentes docet, quo modo sint intelligendi. Quos, aliosque apud Pet. Canisium vide in Mariali, verbatim reddere longum nimis caderet, ac molestum: In quibus tamen recitationibus tu places tibi ostentabundè Ministri; Sed alio nec fructu, nec fine; quam vt Apologia tua grandescat, & testimoniis inspiciata videatur, suffartaque magis sit, quam suffulta.

IV. DISCE denique quæ ex Scriptura, & S. Patribus ad illas Heluidianas catinunculas respondeat solidè S. Thomas ibidem: Teque refutet negantem, quod Heluidij sententia sit Heresis. Ita porro S. Thomas. *Absq; dubio detestandus est ERROR Heluidij; qui dicere presumpsit, Matrem Christi. POST partum à Ioseph esse carnaliter cognitam, & alios filios genuisse. &c. Quod 1. Derogat Christi perfectioni: 2. Iniuriam facit Spiritui Sancto. 3. Derogat dignitati Matrù. 4. Iosepho esset presumptuosum. &c. Et ideo simpliciter est asserendum; Quod Mater Dei, sicut Virgo concepit, & Virgo peperit: ita etiam & Virgo Post partum IN SEMPTERNVM PERMANSIT.* Sic & OMNES Thomistæ, id est, securi Theologi Pontificij.

Deinde RESPONDET AD I. S. Thomas. Hieronymus dicit lib. contra Heluidium. Hæc præpositio ANTE, licet sæpè consequentiam indicet; tamen nonnunquam ea tantum, quæ prius cogitabantur, ostendit. Nec necesse est, ut cogitata fiant; cum ideò aliud interuenerit, ne cogitata fierent. Sicut, si quis dicat, Ante, quam in portu pranderem, nauigauit; non intelligitur, quòd in portu prædeat postquam nauigauit; sed quia cogitabat in portu pranurus. Ita, ANTE, quæ conuenient, inuenta est in vtero habes de Sp. S. Non quod postea conuenierint; sed quia, dum viderentur conuenturi, præuenit conceptio: ex quo factum est, vt vterius non conuenirent.

AD II. Augustinus lib. de nupt. & concup. Coniux vocatur Mater Dei ex priore desponsationis fide; quam per concubitus non cognouerat, nec fuerat cogniturus. Vt enim dicit Ambrosius in Lucam: Non Virginitatis ereptio; sed coniugij testificatio, nuptiarum celebratio declaratur.

AD III. Chrysostomus ait, id intelligendū de cognitione NOTITIÆ, non COITVS. &c. Hieronymus ait, de cognitione Coitus. Sed vsq; vel Donec aliquando significat definitum tempus, Gal. 3. aliquando Infinitum, Psal. 122. Et hoc modo significantur ea, de quibus posset dubitari, si scripta non fuissent: cætera verò nostræ intelligentiæ derelinquuntur. Et sic dicitur Matrem Dei non esse cognitam à viro vsq; ad partum; vt

multò magis intelligamus, cognitam non fuisse post partum. &c.

AD IV. V. VI. Vide ipse D. Thomam: ac DISCE ex ipso, non ex me, tibi efflictim despecto: Quod spernere scio; tu fortè necis admirator tui, Magister: Ne sat Minister quidem, sed pseudopetrochus.

AD S. PATRES à te prote citatos (in quibus & Erasmus tibi numeratur: Nimirum, sicut aroma cupit Muscerda videri) iam ipse tibi respondisti ex B. Rhenano in Tertullianum dicente: Sed HÆC sunt boni consulenda, presertim in tam vetusto autore. 2 Respondit Toletus, Tertullianum in hoc grauitè & impie errasse. Nec Patrum sententia coniungenda est cum ERRORE Tertulliani.

3. Respondeo ego: Tertullianus, iam tum Marcionita hæreticus, amplexabatur Traditiones solas, in S. Patribus scriptas: at, nusquam scriptas ab vilo, rejiciebat, oppugnans Ecclesiam Romanam. Inter hæc autem non scriptas tum temporis erat hæc: B. Virgo in partu, & post partum permansit Virgo. Quocirca, damnatus eatenus in Heluidio ab Ecclesia, non est in testem hac in causa idoneus. Sed infra de Apertione vuluæ pluscula. Hæc breuiter de perpetuata Virginitate Mariana.

RESPONDEO AD II.

De Ecclesie Rom. Definitione, quod Perpetua Virginitas S. Mariæ sit de Fide?

MINISTER Heluidianizans, Iouinianizans, Antidicomarizans, pernegat. 1. Quia non continetur in Scriptura. 2. Quia non dicitur, Non cognoscam; sed non cognosco. &c.

RESPONDEO tuis verbis Tibi; Minister: Quoniam tenes, in Patribus, neq; in Theologis multum Bene versatum animaduerto; docebo te breuiter, quid in hac re Patres, & Theologi sentiant.

PERPETVAM Virginitatem Deiparæ Credo, Confiteor, & Confirmo etiam quod sit de fide: & cõtrarium sit hæresis. 1. Quia sic Traditio. 2. Sic apparentia ex Scriptura: 3. Sic S. Patres:

Patres: 4. Sic Theologi: 5. Sic Ecclesia Universalis. Liquebunt hæc è subiectis.

Et vero sic est de fide, quod Alma Virgo eam VOUIT ante Conceptum Seruatorem, non exemplo; & Seruauit PERPETVO.

I. VOUIT; vt putatur, post desponsationem simul cum Iosepho; antè verò habuit eam in desiderio: Tamen hoc, de tempore, sit opinabile: de Re ipsa est indubitabile.

1. De tempore, quando vouerit, i. Greg. Nyss. orat. de Nat. Christi, & Nicephorus putant, à parentibus Mariam esse Deo consecratam; inque ea consecratione etiam Votum Virginitatis contineri. 2. Theologi recentiores putant post desponsationem vouisse Mariam. 3. Alij, ante desponsationem: quo inclino cum Maldonato.

Neque iccirco illicitè se desponsauit: Nam licet etiam impotenti ducere scientem impotentia: ergo & licuit habenti votum Virginitatis nubere scienti illud ex reuelante Deo; & consentienti. Licet item coniugatis post contractum matrimonium ex mutuo consensu, ab eius abstinere vsu; ergo licet & ante contractum eadem conditione? Vide D. Thomam 3. p. q. 29. a. 2.

2. De Re ipsa & Facto Voti ita docet S. Tho. 3. p. q. 28. a. 4. ex August. lib. de S. Virginit. cap. 4. *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? Quod profecto non discret, nisi prius se Virginem DEO Vouisset.*

1. Causa quæ sit erat; quod nondum intellexit Virgo, Modum concipiendi, se. se scilicet Virginitate concepturam; ideo causam subiecit: *quoniam virum non cognosco*: id est, nec cognoui, nec cognoscam; quia Voui. q. d. Non soleo, non debeo cognoscere. Sicut dicimus; non bibo vinum, i. non soleo bibere, aut non debeo, ob promissum. B. Maria autem non ex Impotentia naturali non cognoscebat: ergo ex morali, scil. Voro.

2. Ita S. Patres: Gregor. Nyssen. orat. de S. Nat. Christi: Augustinus lib. de S. Virginit. cap. 4. Ven. Beda in Luc. 1. & homil. super Missus est. Bernardus serm. super Signum magnum app. Anselmus lib. de excellentia B. Virg. cap. 4. Rupertus lib. 3. in Cantica.

3. Ratio fauet. Si Angelo, ait Toletus in Luc. 1. annotat. 111. reuelante Filii Dei Conceptionem, opposuit B. Virgo, se non cognoscere virum; quia ratione induci potuit postea virum cognoscere propria voluntate, Angelo non reuelante; idque ad concipiendum peccatorem? Profecto alienum ab omni intellectu est.

II. SERVAUIT quoque Virginitatem Virgo; Quia Vouit. Quia tamen non inuincibili euidencia ex litera Verbi scripti doceri, absque S. Patrum, Doctorumque Consensu, potest alterutrum, aut Vouisse, aut Seruasse Votum perpetuæ Virginitatis Mariam; idcirco S. Traditione standum est: præsertim ex quo sic definit, tenetque Ecclesia tota.

Definitionem ex Verbo Tradito, non Scripto caularunt hæresiarchæ: Heluidius; dum ab S. Hieronymo confutabatur Romæ; simul & condemnabatur anno 382. Iovinianus; dum ab S. Hieronymo confodiebatur stylo Romæ; & à Syricio Papa Romæ; itemque huius nomine ab S. Ambrosio Mediolani in Concilio anathematizabatur, anno 390. proscribiturque eum sequacibus à Theodosio: confutatur ab Augustino & Ambrosio. Antidicomarianita, perpetuam Deiparæ Virginitatem negantes, damnabantur anno 373, sub S. Damaso Papa. Ita Deus de hæresiarcharum tenebris fecit splendescere lumen Romanocatholicæ Veritatis, ex S. Traditione definitæ.

Et vero, mi Lector, hæc causa est interior, cur Minister cum Calvinistis hodiernis damnat Heluidij sententiam; neget tamen esse de fide, vel hæresin: nimirum ne Traditionem admittere vllam cogantur, aut omittere suam Maximam hanc: *Nil creditu ad salutem necessarium, quod non continetur in Sacra Scriptura.*

AD SVASIONES Ministri. AD I. DICO. Calvinus & Pet. Martyr allegati, non sunt Veritatis testes idonei, nisi hæresios, vt damnati hæretici. AD II. Non habetur in Scriptura; iam liquet. AD III. Item: *non cognosco*, id est, non cognoui; falsum est, ineptum, vanum.

AD tertij Confirmationem I. istam: Maria non nouit; quia nulla tunc monasteria erant.

Quis

Quis non subsiliat risu, pulsetque cachinno-
ilia? Tu es Magister in Hollandia, & ita argu-
mentaris?

Ad II. Confir. B. Mariam contraxisse matri-
monium sub voto abstinentiæ, non est tibi ve-
rissimile: at mihi & Orthodoxis est de fide; vti
supra te docui ex S. Thoma. &c.

III. De Apertione B. Vteri Mariani.

RESPONDEO Ministro, Ministri verbis
in Ministrum retortis, vt supra.

AD REM verò sic. Exiuit Dominus de vtero
Matris CLAVSO, inuiolata manente carnis inte-
gritate. Ita Bellar. lib. 3. de Euch. c. 6.

DOCEO. I. Ex Symbolo Apolt: *Natus ex Ma-
ria Virgine*: Illa nimirum, de qua Isa. 7. Ecce, Vir-
go 1. *Concipiet*: 2. *& pariet filium* Virgo perman-
ens, Vt pote quæ fuit, Ezech. 44. *porta CLAV-
SA*. &c. id est Ambrosio & Hieronymo, habuit
Vterum semper clausum.

II. RATIONE. I. Quia B. Virgo in partu
permanfit Virgo; vt docet S. Thomas 3. p. q. 28. a. 2
Et ibidem Theologi quod est Ministro, & verè,
articulus fidei fundamentalis: At Virginem esse in
partu nil aliud significare potest, quam in ipsa a-
ctione pariendi vterum illæsum permanere.
Quod negat minister: ergo sibi contradicit,
Virginem asserens, & apertionem simul. At
& Iouinianus hæresiarcha negabat vterum
clausum; dogmatizabat Apertum.

2. Item: B. Virgo peperit sine dolore: at ru-
ptura vteri fuisset dolorosissima; vt fuisset Beza
contra Smidlium diuulsiones exaggerat.

3. Item: B. Virgo mansit post partum Virgo:
quod credit Minister; & rectè: At Virginalis
Claustris ruptura est amissa carnis virginitas;
quæ reparari non potest, ait S. Hieron. *epist. ad Eu-
stoch.* Esse namque Virginem est nunquam fu-
isse ruptam, aut corruptam. Ergo Minister as-
serens Virginem Mariæ post partum; & si-
mul eiusdem diuulsionem seu apertionem; sibi
contradicit; cum hæc ista saluâ esse nequeat.

III. Ex S. PATRIBVS. Hos bipertitur Tole-
tus in *Lucæ c. 2. annot. 36.* super illud: *Omne mascu-
linum, aperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur.*

Quidam, ait, existimant Christum ea lege com-
prehensum fuisse; imo propter eum solum da-
tam. Quidam negant comprehensum; imo po-
tius exclusus.

Prioris sententiæ ratio est: quod omnes primo-
geniti inueniunt apertam vuluam ex commi-
ssione viri; solus Christus inuenit clausam, id-
eo solus aperuit. Ita Orig. *hom. 14. in Lucam*: Am-
brosius in *Luc. 2.* Hieronymus *lib. 2. contra Iouini-
anum*: Gregorius Nyss. *hom. de occurso Christi*:
Amphilochius *hom. de Purificatione*. Qui docet,
Patres, apertionem loquentes, intelligi debere,
salua manente Virginitate: Isidorus Pelusiota,
lib. 1. epist. 13. Theophylactus, Euthymius. Quos
verbatim recitat Toletus.

Hi omnes apertum vterum intelligunt Perui-
um fuisse absque impedimento transeuntis Chri-
sti. Sic & Matth. 3. *Ecce, aperti sunt ei caeli.* Marc. 1.
Vidit caelos apertos. Act. 7. *Video caelos apertos.* Marc.
7. *aperta sunt aures eius.* Quæ non significant ru-
pturam, sed sine impedimento peruium, & pa-
tens. Atque ita Patres sensisse, nec licere sequi-
us interpretari, docet ex ipsis ibidem Toletus:
Tertullianumque iure merito redarguit falsi,
& impietatis.

Posterior sententiæ S. Patrum est: Prædicta lege
Christum exclusum; non comprehensum fuisse:
quia, *Omne masc. aperiens vuluam, sanctum Do-
mino vocabitur*: at Christus *Sanctus Sanctorum* vo-
catus est: Sicut Iohannes dictus est *Magnus co-
ram Domino*; vt seruus: at Christus simpliciter
Magnus, vt Dominus: Ergo non aperuit vul-
uam; vti ea lege exclusus: Sicut nulla humana
lege conceptus; ita & natus: vtrumque Clau-
stro pudoris saluo.

Ita S. Patres, Cyrillus Ierosol. *hom. de occurso*
Domini: Ambrosius *serm. de Purificatione*: Hay-
mo: Augustinus *de fide ad Petrum cap. 2.* Grego-
rius *hom. 36. in Euang.* Hosce ad longum reddit
Toletus; ac sequitur. Hinclinet responsio ad
Ministromagistrales Conclusunculas quater-
nas.

D I C A D I. Ille Tertullianismus est impius;
à quo cateri Patres sententiæ etiam prioris
abhorraerunt, certe S. Hieronymus dicit, *Ter-
tullianum hominem Ecclesia non fuisse.* Atque in eo
sibi

sibi contradicit etiam Minister, asserens esse de fide fundamentale; quod Deipara fuerit ante, in, post partum Virgo; & simul tamen asserens Tertullianæ um istud: *Virgo; quantum à viro: Non virgo; quantum à partu. &c. Magis Non Virgo dicenda est, quam Virgo.* Bene igitur, P. Sandeus.

AD II. Quodam modo Apertam fuisse, scilicet effectu egressi Christi absque impedimento saluæ Clausuræ: seu Christo peruiam fuisse modo suæ omniscientiæ noto, & omnipotentia solius seruato: hoc dicere est verum, pium, Christianum: At dicere apertam, id est, ruptam, diuulsam, conuulsam, &c. Si non hæreticum; certe est erroneum, impieque temerarium; ac plane implicat contradictionem.

AD III. & IV. Et hæc implicat contradictionem impiam: Esse apertam re ipsa, ut cætera fœminæ; & tamen saluam esse Virginitatem. Quam assignant, (Quia fœminarum à viris, Maria, à Christo apertio facta est;) vera est causa; sed non causa. Nam de Apertione ipsa reali, formali, est quaestio; non de Apertiente. Apertio illa est Clausuri, & per consequens necessarium ipsissima Violatio corporalis Virginitatis.

Neque hæc est in fractione vllius membranae, ait Ioan. Fernellus lib. 1. de partibus hum. ca. 7. sed in sola dilatatione partium contiguarum. Quare hanc asserens Durandus in 4. dist. 44. q. 6 inducens Dilatationem Vteri, non est ferendus: Certe Iouinianus violatricis Apertionis nomine inter hæreticos est reiectus, & condemnatus à Papa Syricio, & Ambrosio Epist. 80. & 81. August. lib. de heresibus c. 82.

Minister tamen S. Ambrosium & Origenem pro se allegat, uti & Bezæ; at sensu improbo: Quia docent ij Christum sua virtute, non humana ope exisse vtero: Exisse autem, mirabiliter vterum penetrando, Non Diuidendo. Ita August. lib. de Instit. Virg. c. 7.

DENIQUE; Causa Luthero-caluinistis, cur adeo beatum Deiparæ Ventrem scrutentur, & Apertiones crepent, est, ne cogantur concedere, Corpus Christi non esse in Eucharistia, & tamen locum non occupare. Sed bene de ijs præ-

dixit, uti olim de eorum similibus S. Hilarius lib. 3. de Trin. dixit: *Integra sunt omnia & obserata: sed ecce assistit medius, cuius per virtutem suam vniuersa sunt Peruia. &c. Cedit ad hæc & sensus, & sermo; & extrarationem humanam est veritas facti idcirco ergo; (sic loquentes facit hæreticos:) Vt de Natiuitate Domini fallimur; ita & de ingressu Domini nementiamur. Dicamus, Factum non fuisse; quia intelligentiam facti non apprehendimus; & cessante sensu nostro, facti ipsius cesser effectus. Sed mendacium nostrum facti ipsius fides vincit. S. Augustinus epist. 3. dicit de Christi egressu ex vtero, & ingressu ianuæ clausis; in huiusmodi operibus totam rationem facti esse potentiam Facientis.*

AD QUÆST. XXXVI.

Quem fructum percipis ex sancta Conceptione & Natiuitate Christi?

CATECHESIS. Quod mea peccata, in quibus conceptus sum, tegat.

MINISTER. 1. Mirum hic Parochum non mutasse vocem Peccata, uti fecit quæst. 7. Proprie enim naturalis illa corruptio, in qua concipimur, peccatum orig. vocatur. Veruntamen Christus non tantum tegit peccatum orig. sed omnia etiam peccata actualia

2. Pro voce, peccat. Tegat, substituit Tollat. Non negamus ea Christum tollere; sed dicimus etiam tegere. Nam sic loquitur ipsa Scriptura. Rom. 4. *Beati, quorum tecta sunt peccata. Quod orat Psal. 51. Absconde faciem tuam à peccatis meis.* Itaque Parochus expungendo vocem tegere, videtur eam negare; sicque aperte contradicit Scripturis.

Incerim latet anguis in herba sub voce Tollere, tegiturque Rom. Ecclesie impediendum adu. circa Iustificationem; quam per Habitalem inhesionem iustitiæ propriæ; non per Iustitiam Christi nobis fide imputatam: Confundentes nimirum Iustificationem cum Sanctificatione; contra Scripturam. Tollere igitur peccatum est Pontificis non tantum ut Non imputetur, sed ut omnino NON SIT. Quod falsum: contraque Aug. l. 1. de nupt. & Concup. c. 25. dicentem, *dimitti in baptismo, concupiscentiam, non ut non sit, sed non imputetur: iuxta Rom. 7. 20. Aug. in Psal. 31. Beati, non in quibus non sunt inuenta peccata; sed quorum tecta sunt, ABOLITA sunt.*

RESPONDEO AD I. Ideo mutavi, quod phrasia hæc; *mea peccata, in quibus conceptus sum;*

e sonct